

DEBRECENI KATOLIKUS FIGYELŐ

2014. november 30.

a Szent Anna Főplébánia értesítője

Krisztus születik, dicsőítsétek!

XXIV. évfolyam 4. szám

Kevés a megértő szeretet, a nagyszívű, vagy megértő szívű ember a mai világban. Megért, azt jelenti, hogy valamit tisztán fel tud fogni; megérti, felismeri valaminek a jelentőségét, a lényegét, és tud megkülönböztetni, bele tud helyezkedni mások helyzetébe. Ez a személy iránti együttérzést is jelenti. Aki megért, az őszintén a másik mellé áll, és nem kihasználni akarja. Lehajol hozzá, és nem utasítja el. Nem vádolja, hogy miért ilyen. Akit megértés vesz körül, az nem keseredik el, mert érzi, hogy esélyt kap az újrakezdésre. Aki megértő, az egyben nagylelkű is, fel tud emelni másokat. A megértés nem helyesli a rosszat és a bűnt, hanem látja a hiányt, ami miatt mélyre jutott valaki. A megértő gyöngéd tud lenni, ezért dominál a megértés elsősorban az édesanyák szívében. Azt is láthatjuk, hogy elvakíthat a hatalom és a jólét. Éppen ezért nem szabad az emberek megértésére rájátszani, mert nyíltszívű embereket becsaphatnak, és visszaélnék a bizalmával... Egy-egy helyzet mindig elgondolkodtató.

A szeretet, csendes és szolgáló, áldozatot hozó és hűséges, tevékeny, szótlan és imádkozó. A bűnt meg kell érteni, de a bűnt nem szabad helyeselni. Az Úr Jézus megértő irántunk, bár tud szigorú is lenni. Még Pétert is megdorgálta, de visszafogadta szeretetébe.

A megértő szeretet

Jézus magát jó Pásztornak is nevezi, aki nemcsak táplálja, hanem meg is védi nyáját. Mivel maga az élet is Jézus, ezért áldozata életadó szeretetáldozat. Aki merít belőle, az életadó vízhez jut, ami a reményte-

len helyzetűeknek jövőt és mindent jelent. Láthatjuk, vannak juhok nélküli pásztorok, azért mert egyesek nem akarják a hívást elfogadni.

Jézus megértő szeretettel van irántunk, mert ő tudja, hogy mi hiányzik nekünk, mi csak a nyomasztó ürességet érezzük, és hogy valami nincs a helyén. A szeretet vonz bennünket hozzá és nem a félelem, hiszen a bűnös asszonynak is azt mondta az Úr, hogy sok bűne meg van bocsátva, mert nagyon szeretett. Nem számoltatja el, miért kerültél olyan mélyre, hanem örömmel visszafogad... Ez is mutatja, hogy minden kegyelem. A megértő szeretet gyógyítja a bűn okozta sebeket. A megértő szeretet megtapasztalása magával hozza a ragaszkodást az Úrhoz, de az emberekhez is. Ennek következménye az is, hogy a megértés cselekvésre, hálára indít bennünket, hiszen bizonyítani akarja az ember, hogy emberszámba veszik. A szeretet tüzeit kell vinni kapcsolatainkba, hiszen a gyűlölet sugárzását csak a szeretet tüze tudja visszaszorítani. A gyarló és gyenge, bűnös ember pláne kapaszkodik abba a kézbe, amely lehajol hozzá. Engedjük, hogy a szerető Jézus felemeljen bennünket is.

Orosz Lőrinc prépost-plébános

LAPZÁRTA!

Következő számunk 2015. február 18-án, hamvazószerdán jelenik meg. Kérjük, hogy a megjelentetni kívánt cikkeket 2015. január 25-ig küldjék el az impresszumban megadott e-mail címek egyikére, vagy személyesen adják le a plébánián. A mellékelt képeket mindig külön fájlban kérjük, nem a szövegbe beágyazva!

A templom házhoz jön

JELES ÉVFORDULÓRA KÉSZÜL EGYHÁZMEGYÉNK. 2015-BEN ÜNNEPELJÜK A KATOLIKUSOK VISSZATELEPÍTÉSÉT DEBRECENBE.

Hibás lenne azonban azt a tényt konstatálni, hogy csak Debrecenbe jöttek a katolikusok. Az akkori politikai viszonyok teremtették meg azt a körülményt, hogy I. Lipót magyar és cseh király, német-római császár és német király, a török elleni csatákban győztesként kikerülő vezéréivel, óriási, addig a török által birtokolt területek gazdájává vált. Ezeket a tartományokat be kellett telepíteni, s mivel a királyt magát papnak is nevelték, vallását buzgón gyakorlónak is, adott volt a tény, hogy tanácsadói és gyóntatói javaslatára szorgalmazza a katolikusok letelepedését, nemcsak magyar honban, de Erdélyben is.

E rövid, igen szűkös történelmi áttekintés után térjünk vissza napjainkhoz.

Egy szép, napos délelőtt, Debrecen főterén lévő neves cukrászdában találkozhattam gróf Csáky Ilonával és férjével gróf Wenckheim Lászlóval.

A Csáky név Debrecenben nem ismeretlen, hiszen tudjuk jól gróf Csáky Imre volt a Debreceni Szent Anna Székesegyház alapítója 1715-ben. A grófnő, az ő családjához tartozó leszármazott.

A távolban feltűnt egy szimpatikus házaspár, ki-mért kutakodó tekintetükkel pásztázva a területet.

Dénes Zoltán atya közreműködésével megtörtént a közvetlen bemutatkozás.

Mint annyiszor az élet közbeszól, a készítenő riportot el kellett halasztani, mert a grófnő és férje nem ismerősek lévén Debrecenben, kicsit csúsztak az idővel. Így első közös programunk a gróf Csáky Imre bíboros úr szarkofágja előtti tisztelgés volt a Szent Anna Székesegyház kriptájában.

A grófi házaspáron látszottak a meghatódottság jelei. Csendben, megilletődve nézték a koporsót és merengtek el a közvetlen találkozón. Történelem íródott le a 300 év alatt. Régmúlt és ma. Szembesülni a nagyszerű ős által teremtett valósággal.

Majd megtekintettük az Őseink Hite c. kiállítást szintén a Szent Anna Székesegyházban. Elismeré-

süket fejezték ki a látottakat illetően. A székesegyházból úgy jöttünk ki, hogy megígérték, legközelebbi hazajövetelük alkalmával visszatérnek, és mindent alaposan megnéznék. A grófnő kíváncsi volt gróf Csáky Imre bíboros úr festményére.

A következő program a Debreceni Egyetemen történő látogatás volt. Ott ugyanis kutatómunka folyik a Csáky-családról.

A kedves fogadtatás után kaptunk egy üres szobát, ahol is szóvégre tudtam kapni a grófnőt.

-Kedves grófnő, mesélne a Debreceni Katolikus Figyelő olvasóinak az életéről? (Közben beigazolódott első benyomásom az ő nagyon szerény lényéről.)

-Szerető, a hagyományokat tisztelő családban nőttem fel. 1965-ben hagytuk el szüleimmel és két bátyámmal az országot. Münchenbe mentünk a rokonainkhoz, családgyejesítés történt.

A családomban számos közéletben jelentős emberek voltak mint például édesanyám gróf Zichy Ilona nagyapja, gróf Zichy Nándor, elnöke volt a Szent István Társulatnak és alapítója az Alkotmány című napilapnak. Szobra Budapesten látható, a Jézus Szíve templom előtt a Lőrinc pap téren.

A gyermekkor szerető és gondoskodó időszakát Münchenben és Kastlban töltöttem. Ungarisches Gymnasium Kastl volt az iskola, ahol magyar történelmet is hallgattam és később szembesültem a családom történelmet formáló tagjaival. De kint nem éljük meg a mindennapokban a történelmet formáló gyökereket. Hétköznapi életet éltünk Münchenben, ott dolgoztunk és éltük az életünket, de a kapcsolatokat is tartottuk az arisztokrata családokkal.

Németországban szabadon élhettünk, vallásunkat gyakorolhattuk.

Ő maga műszaki rajzolóknak tanult. Mellette elsajátított pár nyelvet.

-Mikor jöttek először haza?

-Az 1980-as években. Akkor tudatosodott bennem először, milyen történelmi család sarja vagyok. S ez csak fokozódott bennem, amikor is 1997-ben találkoztam férjemmel gróf Wenckheim Lászlóval. A találkozásból házasság lett és 1999-ben költöztem a férjemhez Argentínába. Ma Buenos Aiestől 700 km-re délre La Pampában élünk. Kinti otthonunkban éljük az emberek mindennapi életét. A segíteni vágyás érzése itthon tapasztalható számunkra. Itthon érezzük a híres rokonok történelmi súlyát és érezzük azt, hogy magunknak is tenni kell a lehetőségeink szerint. Tesszük is, hiszen napi kapcsolatban vagyunk a környezetünkkel. Itthon régies nevén Ókigyóson lakunk a kastélykertben, vettünk magunknak egy kis házat, amit mi hozunk rendbe, hogy élhető és barátságos legyen. A családi birtokot mi nem kaptuk vissza.

-Hogyan élik meg a hitüket?

-Mindennapi imával, templomba járással és a jócselekedetekben. Nem is lehet másképpen, hiszen XI. Ince pápa is a rokonsághoz tartozott – mondja a grófnő teljesen tiszta magyarsággal, mosollyal a szemében.

Itthon a gyökereket érezzük, a kötelességet, amit a nemesi nevünk megkövetel tő-

lünk. Hiszen férjem is nagyon neves család sarja. A rokonsághoz nem kisebb név fűződik, mint a Széchenyiek.

Néném, dr. Bisztray Tamásné, született gróf Csáky Kornélia építette az ún. „Kriptájt” Kunhalom megcsonkított része előtt. Dombegyház községtől kb. 2 km-re fekszik a „Kriptájt” kunhalom, mely a Lonovics-család temetkezési helye volt. A felépített kápolna emléket állít Hollóssy Kornéliának és mindenkinek, kik itt a közelben a kriptához tartozó temetőben lettek eltemetve.

-Mikor jönnek legközelebb haza?

-A nyári időszakot szeretjük itthon tölteni, hiszen Argentínában olyankor tél van és nem szeretünk fázni, tette hozzá kedves mosolyával.

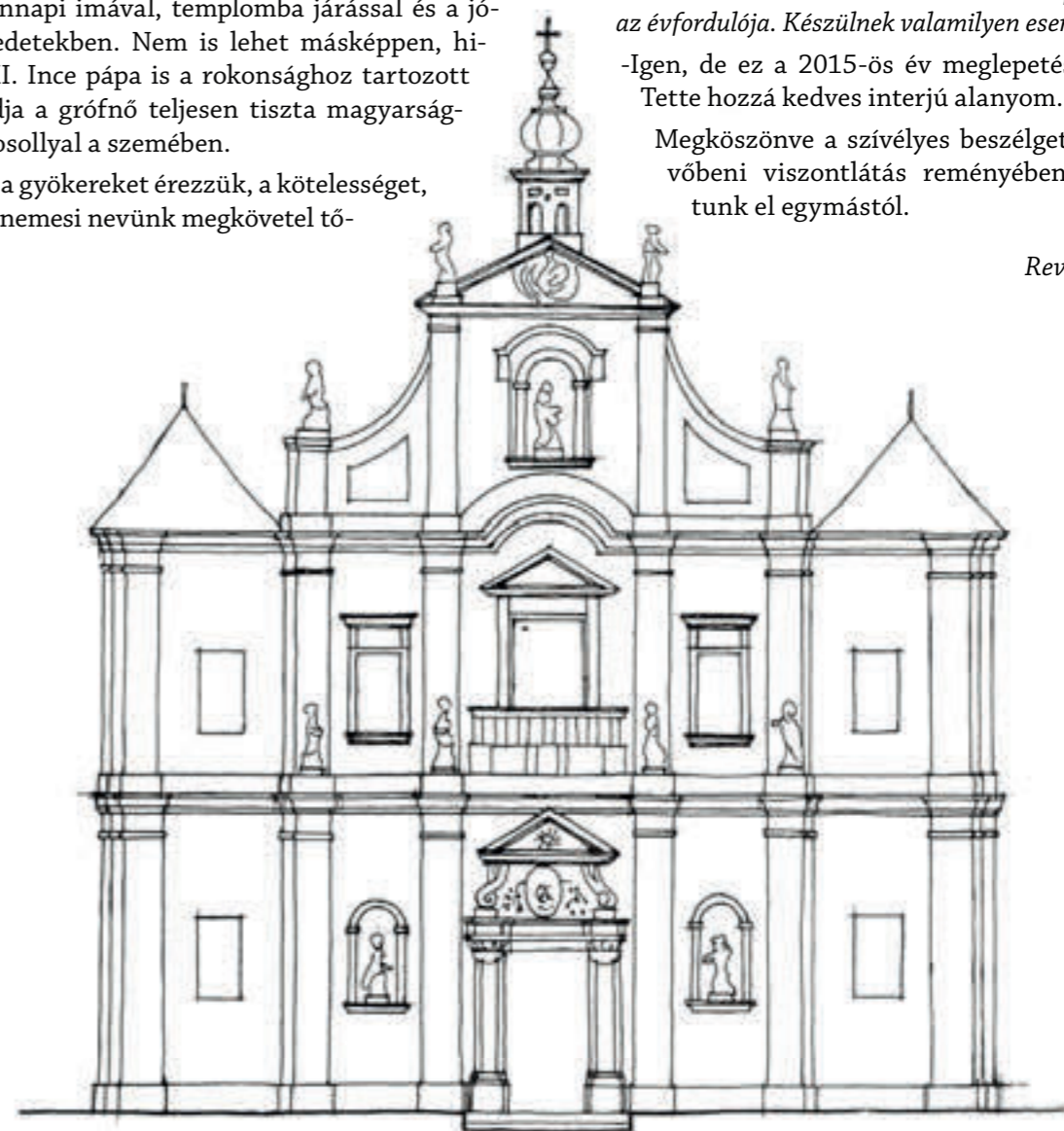
S megbeszéltük férjemmel, hogy ismét meglátogatjuk a nagy elődöt, gróf Csáky Imrét is, hiszen ott találkozunk igazán a múlttal.

-Jövőre lesz a Katolikusok 300 éves betelepítésének az évfordulója. Készülnek valamilyen eseménnyel?

-Igen, de ez a 2015-ös év meglepetése lesz. – Tette hozzá kedves interjú alanyom.

Megköszönve a szívélyes beszélgetést, a jövőbeni viszontlátás reményében búcsúztunk el egymástól.

Reviczky Éva

Impresszum	Debreceni Katolikus Figyelő • A DEBRECENI SZENT ANNA FŐPLÉBÁNIA ÉRTESÍTŐJE • Megjelenik évente négyszer.		
	Felölős kiadó: Orosz Lőrinc	Főszerkesztő: Záborszky László	Fotók: Barna Attila, Bérces Mária Klára, Kovács Ágnes,
	Szerkesztőség: Szent Anna Főplébánia 4024 Debrecen, Szent Anna u. 21.	E-mail: akolitus@freemail.hu;	Nyomdai munkák: Kentaur Nyomda
	Telefon: (06-52) 536-652	Munkatársak: Barna Attila, Bérces Mária Klára, Dr. Gáti Magdolna Virág	Igazgató: Hajdú Károly
E-mail: szentannapl@gmail.com	Tördelés: Győri Attila		

Fájdalmas Szűzanya búcsúja

MÁRIÁS FIATALOK TALÁLKOZÓJA

GYÖNGYÖS, ALSÓVÁROSI FERENCES TEMPLOM

2014. szeptember 25-e és 28-a között rendezték meg a Máriás fiatalok országos találkozóját. A cím már önmagában félrevezető, hiszen az ország határain túlról Aradról és a Felvidékről is érkeztek hordozható Mária szobrok. A gyönyörűbbnél gyönyörűbb virágdíszbe öltöztetett, a több mint 60 Szűzanyát ábrázoló szobor ámulatba ejtette az ott lévőket.

A szobrokat vivő Máriás lányok népviseletbe öltözve „köszöntek be”, amelyek szebbnél szebb, a régmúlt homályába vesző, nagyanyaink minden napjait felidéző ruhaköltemények voltak. Mily nagy kár, hogy már-már feledésbe merülnek ezek az asszonyokat és lányokat díszítő gyönyörűséges ruhadarabok. A közvetlen tájörzet megelevenítése, a hagyományok ruhába öltöztetett imája volt látható egy-egy fejdíszben, kötényben.

A találkozón gyöngyösi, nyíregyházi, nagyrédei és még vagy öt tucat Mária-szobor és Máriát ábrázoló festmény volt látható. A leghíresebbnek az a Dabas-Sári Mária szobor mondható, amelynek kora 148 év, és Szent II. János Pál pápa szentelte meg az 1991-es magyarországi látogatásakor.

Az ünnepség reggel 6 órakor zsolozsmával kezdődött. Majd Szentmise követte, utána fél kilenctől következett a „beköszönés” a Mária-szobrokkal. Tíz órakor vette kezdetét az Alsóvárosi Ferences Templom udvarán a felállított szabadtéri oltárnál a Szentmise. Hatalmas tömeg várta Ocsovai Grácián zalaegerszegi plébános, ferences atya igehirdetését.

A lelki szavakat körmenet követte, majd a ferences kolostor belső udvarán közös fényképet lehetett készíteni a népviseletes Máriás fiatalokról.

Mindezek alatt meg lehetett tekinteni az ország második legnagyobb és leghíresebb könyvtárát. Visszamenőleg az 1426-os esztendőből is találkozhat a látogató kódexszel. A mindenkori tartományfőnök megkövetelte a rend tagjaitól, hogy a könyveket tanulmányozás, vagy a munka elvégzése után le kell adni a könyvtárba. Így maradhatott meg az a csodás

gyűjtemény, ami a mai napig látható ott. A szekrények is történelmet tudnak mesélni: az 1720-as évekből a Rákócziak korából származnak.

A kolostor és a templom körül igazi búcsúi hangulatban lehetett részünk.

A cikk íróját a Mária-tiszteleten, az iránta érzett elkötelezettségen, valamint a népviselet remekműveinek megtekintésén kívül a szabadtéren található, de a Ferences templom közvetlen közelében lévő Szent Antal nyitott kápolna megtekintése is vonzotta. A kápolna belülről új díszet kapott, ki lett festve, méltón a nagy Szent tiszteletére lett felújítva. Akulső megújulás még várat magára. Remélhetőleg hamarosan az is új díszbe öltözik, Gyöngyös város és a hívek nagylelkű támogatása által.

Reviczky Éva

A harang nyelve

Jövöre, 2015-ben ünnepeljük a katolikusok Debrecenbe való visszatérésének 300. évfordulóját, ugyanis 1715-ben lett alapítva a plébániánk. Ennek a három évszázados múltak keressük a tárgyi és írott emlékeit, hiszen itt is beigazolódott, hogy – amint a mustármag kicsi, de terebélyes fává nő – ha nem is sok, de számunkra is érdekes emlékek bukkannak fel a múltból. Ilyen az 1836-ban öntött és a toronyba helyezett harang nyelve. Az történt ugyanis, hogy az első világháború alatt rekvirálták a templom négy harangját. Aminek már volt híre, 1917. május 29-én bekövetkezett: egy temesvári bizottság a templom harangjainak leszedéséhez fogott. (Ez is a háború rettenetes következménye volt, hogy a harangokat mindenütt leszedték löszerek öntéséhez.) Az egyházmegye legnagyobb harangja, templomunk Nepomuki Szent János harangja, amely 49 régi mázsa volt és „Jankó haragnak” becézték, szintén erre a sorsra jutott. (Állítólag jó időben még a Hortobágyra is elhallatszott a hangja.) „Jankót” három részre törve hozták le a toronyból. Elvitték a 21 mázsa Szent Anna harangot, a 13 mázsa Kalazanci harangot és a lélekharangot is. Csak egy harang maradt, a Szalézi Szent Ferenc.

A lehozott harangokat a hívek megkoszorúzták, megsiratták, csókolgatták, így vettek tőlük búcsút, „akik” oly sok örömet szereztek nekik 1836 óta.

A megmaradt nyelv a torony egyik zugában pihent 2012-ig, és amikor az „Őseink hite” kiállítást megnyitottuk, a lépcsőfordulóban helyeztük el. Csendben van, de beszédes az ottléte.

Érdemes röviden felidézni a harang- és a harang-használat történetét.

A harang Kínában már ősidők óta szolgált a jel-

adásra. A kereszténységen belül a kolostorok használták ennek a funkciónak betöltésére a fakalapácsot, ami kereplő formájában a mai időkben is használatos. Ministráns koromban én még a toronyban hajtottam körbe kereplőt.

A harangok elsősorban a hívek szentmisére hívására szolgáltak. A szentmise alatt is volt harangozás, evangéliumra és úrfelmutatásra. A reggeli harangszó az Angyali üdvözet emlékére szólt, a déli a nándorfehérvári csata emlékére, az esti a szentolvasó tiszteletére.

Harangoztak keresztelőre, csendítettek elhalálozás kapcsán. Harangoztak körmenetre, püspök fogadására. A beharangozást több haranggal végezték. Harangoztak árvízkor, (például a szegedi árvíz emlékére ma is március 12-én hajnali 2 óra 15 perckor megszólalnak Szeged harangjai. Ilyen egy emlékharangozás.). Harang szólt tűzvészben és győzelem esetén. Szeged környékén tűzvész idején a gazdák fizetéssel köszönték meg a harangozónak a vész jelzését

Több vidéken alakultak ki az emlékharangozások, amelyekhez fogadalmak is kötődtek. Szabályozva volt nemcsak a halottnak szóló csendítés, hanem a több haranggal való harangozás módja is. Az emberek a csendítés „verseiből” tudták meg, hogy férfi vagy nő-e a halott.

„Harangok hívnak szép, zengő szóval. Hangjukban Krisztus hívása szólal” – írja egyik veresében Túrmezei Erzsébet, majd így folytatja: „kegyelem, áldás, erő vár rátok...”

A mi harangunk nyelve 1917-ben elhallgatott, nem zengi hívó szóvala dicséretet, de a Szent Anna múltja beszédes. Harangjai ma is hazahívják és várják a fáradt és megújulást váró emberszíveket.

Orosz Lőrinc prépost-plébános

A SZENT ANNA FŐPLÉBÁNIA HÍREI

- ❖ 2014. november 29-én este 6 órakor Jubileumi házasság miséje. Előtte adventi gyertyagyújtás.
- ❖ 2014. november 30-án a Kossuth téren Bosák Nándor püspök Úr az adventi koszorú gyertyagyújtása kapcsán megnyitja a 300 éves jubileumot a katolikusok visszatelepülésére emlékezünk.
- ❖ 2014. december 6-án 19 órakor Tokody Ilona adventi koncertje.
- ❖ 2014. december 7-én a fél 9-es mise végén Mikulás ünnepség a templomban.
- ❖ 2014. december 13-án 13.30 órakor Sol Oriens koncertje.
- ❖ 2014. december 24-én délután fél 3 órakor Gyermek pásztorjátéka utána 3 órától Vigília mise.
- ❖ Az éjféli misét a Püspök Úr mutatja be.

Szerk.

Nagy Gergő életútja

ELHUNYT: 2014. AUGUSZTUS 18. – TEMETÉS: 2014. AUGUSZTUS 29-ÉN

PÉNTEKEN 15 ÓRAKOR A SZENT ANNA SZÉKESEGYHÁZ KRIPTÁJÁBAN

Nagy Gergő 1997. április 9-én született Debrecenben. Jogtanácsos szülei egyetlen gyermeke volt. Édesanyját 3 hónappal a születése után megműtötték, emiatt 2 hónapig az anyai nagymamánál BÉlapátfalván tartózkodott, ahol Szabó József atya keresztelte meg.

Másfél éves korában kezdte a Debrecen, Varga u. 23. alatti Bölcsőde „D” csoportját, jele a kugli volt.

*„Bölcsődésből óvadás lesz,
Óvodásból iskolás.
Akármilyen nagy a világ,
Ez mindenütt így szokás.”*

A Bölcsődéből a Svetits Oviba került a Méhecske Csoportba. Gyönyörű évek voltak ezek, amikor Gergő már barátságot kötött. A farsangi ünnepeken tűzoltóparancsnok és kétszer is lovag volt. Mindig nagyon készültünk a születésnapokra és a karácsonyokra. Mindegyik szép emlék. Ebben az időben ügyeletes kedvence a Garfield képregény. Szobája ajtaján még most is az „Örök barátság feltételei” Garfield poszter díszel, külön dobozba gyűjtöttük a matricák mellett a kedvenc cica különböző könyveit, újságjait és díszpárnáját. Talán innen eredeztethető a humor iránti rajongása, nevetni – később nevetetni – nagyon szeretett.

Az Óvoda után a Svetits Általános Iskola következett. Gerda nővér osztályában kezdett, aki magyar nyelv és irodalmat tanított neki. Később mindig nagy szeretettel emlegette egy-egy mondatszerkesztés kapcsán, hogy vajon Gerda nővér mit szólna ehhez az anyanyelvi megoldásához. A másik osztályfőnöke Timi néni volt, akit azzal szeretett „ugratni”, hogy mennyire nem szereti a tesit. Aztán Ricsi bácsi osztályába került, akivel a történelem szeretet miatt egész jól kijöttek.

Nem volt kérdés, hogy a Szent József Gimnáziumba felvételizik. Itt Dr. Bódis Zoltán az első

osztályfőnöke és a „rég”i osztálytársai közül sokan „új” osztálytársai is lettek. A „híres trió”, vagyis Kocsis Miklós, Pál Vince és Nagy Gergő barátsága ekkor kovácsolódik, de Nagy Szabolcs, Lakatos Kristóf, Balla Mihály, Jámbor Imre, Hudi és Isti is sokat jelentenek neki. Később ezek a barátai soha nem feledkeznek meg róla, betegségében is heti rendszerességgel látogatják minden péntek délutánját bearanyozva.

2010. decemberében térdszalag problémával megyünk el a Városi Ortopédiára és 2011. január 3-án (hétfőn) 11 órakor tudjuk meg, hogy a betegség neve *sarcoma*, ami egy igen ritka fajtájú rosszindulatú daganat. Nehéz egy ilyen keresszettel szembesülni, majd felvenni...

Mi az első percben megfogadjuk, hogy mindent meg fogunk tenni a gyógyulás érdekében és minden körülmények között imádkozva egymásba kapaszkodunk. Így menetelünk végig 3 év 7 hónapot és 17 napot. Adatott nekünk 20 kemoterápiás kezelés, 30 sugárkezelés, 40 combműtét, 1 svéd gyógyszeres kombinált kezelés, majd ennek rendkívül súlyos mellékhatásaként 2013. január 25-től 2014. augusztus 16-ig tartó – heti 3 alkalmas – művesekezelés sorozat. Mindeközben az alternatív rákterápia sokféle alfajával is megismerkedünk.

Amennyire lehetséges ragaszkodunk a „normális” polgári élethez, soha nem adjuk fel a reményt, hogy Gergő újból iskolás és egészséges gyermek lesz.

Dr. Bódis Zoltán osztályfőnök igazgatói kinevezését követően Gergő Danyi Dorottya tanárnő osztályába, a 9. a-ba került. Tanárnő mindenbe bevont bennünket, igazi osztálytársnak érezhettük magunkat az egészségügyi indokú magántanulói státusz ellenére is.

Geri nem mindig tudott elmenni az iskolába, ekkor a Tanárai jöttek hozzá órákat adni. Nagyon hálásak vagyunk Nekik az értünk eltöltött minden plusz óráért.

E kiváló munka eredményeként Gergő a 2013–2014. tanév végén 4,92-es tanulmányi átlagával osztályelső volt, 4 tantárgyból (történelem, hittan, olasz és fizika) dicséretes. A tanévzárón igazgatói dicséretet kapott kehely tárgyi emlékekkel, melyen a következő felirat áll:

„Nagy Gergőnek hitéből táplálkozó erejéért köszönettel”

Papi hivatásra készült.

2014. március 25-én az orvosok a rákbetegség végstadiumát valószínűsítik, ezért lehetőleg minden héten kedden reggel 7 órakor szent misét mondatunk a Szent Anna Székesegyházban „Gergőért”, innen számítva szám szerint 28-at.

Az utolsó kenetet a végső – 19 napos – mélyaltatása első napján, 2014. július 31-én (csütörtökön) Zoltán atya adta fel, a bérmálás szentségében 2014. augusztus 14-én részesült az imaláncnak köszönhetően. Gergő bérmálkozással felvett neve a János (az Istenre mutató jel) lett.

Az altatás első hetében az Intenzív Osztály III. elkülönítő kórtermében személyesen felkeresett bennünket Miholecz Juditka a kórházi szakpszichológus és elmondta nekünk, hogy Gergő számolt a halál lehetőségével is és elmondta, hogy nincs benne félelem, mert mélységesen hisz a mennyországban, mint lehetséges túlvilági folytatásban.

Gergő megtanított bennünket derűsen elviselni a szenvedést és arra, hogy a küzdelmet soha nem szabad feladni. Egy fiatalember, akit megpróbált a szenvedés kohója, mi úgy hisszük nem hiába és nem értelmetlenül.

Köszönjük a teremtő Istennek, hogy ilyen csodálatos gyermekkel ajándékozott meg bennünket, aki 17 gyönyörű évig lehetett a boldogságunk!

„Senki közülünk nem él önmagának, és senki nem hal meg önmagának.” (Róm 14,7)

Debrecen, 2014. augusztus 20.

a gyászoló Szülők

Inquire pacem!

(TIHANY, 2014. SZEPTEMBER 2.)

„Keresd a békét!” – hangzik a bencések regulájának egyike. Nem véletlen hát, hogy dr. Korzenszky Richárd, a Tihanyi Bencés Apátság perjele is a béke szavaival fogadta csoportunkat: „Béke az érkezőnek, áldás a távozóknak!”

Tihany. Már a neve is: „csend”. A Bakony–Balaton-felvidék „Magyar tengerünkbe” nyúló félszigeten fekvő település az ámulatra méltó szépség és csend hona. Apátsági temploma a tájegység jelképe is. Nekünk, keresztényeknek szakrális hely. Szentté teszi a tény, hogy ez hely a keleti és a nyugati kereszténység találkozási pontja, s hogy itt nyugszik I. András apostoli királyunk (uralkodott 1046-1060.), aki nagyon sokat tett a magyarság kereszténnyé válásáért. Ő az egyetlen Árpád-házi királyunk, akinek végső nyughelye történelmünk minden vihara közepette is egy helyben, itt az apátsági templom altemplomában (kriptacsarnokában) maradt. A síron kimunkált, a kardélt átölelő fonásminta jelzi az apostoli hatalmat. Hisz legjobb királyaink tudták,

hogy nemcsak jogokat, de feladatokat, kötelezettségeket is kaptak: hitre, erkölcsre buzdítani, de ehhez a lehetőségeket is biztosítani.

I. András, aki a keleti kereszténységben kapta ezt a nevet (felesége *Anasztázia*, Nagy Jaroszláv kijevi fejedelem leánya volt) alapította Tihanyban az apátságot 1055-ben. Az alapító okirat a ma ismert első, felbecsülhetetlen értékű nyelvemlékünk. Olyan latin nyelvű okirat, amelyben mintegy száz magyar szó és egy majdnem teljes magyar mondat található. A *Tihanyi Alapítólevelet*, (illetve ennek hiteles másolatát) megnézhattuk itt az altemplomban.

Érdeemes néhány szót szólnunk a templomról. Az eredeti, 11. századi épület ugyan rég elpusztult, de a ma álló 1754 és 1779 közt emelt barokk kéttornyú építmény ma lenyűgözőbb, mint valaha. Titulusát egy nálunk kevésbé ismert, s inkább csak a nyugati katolikus egyházban kedvelt szentről, *Szent Ányosról* kapta. A főoltárkép az ő megdicsőülését ábrázolja. Mint Orléans püspöke Ányos fohászkodott Istenhez, hogy mentse meg a várost Attilának, az Isten ostorának nevezett hun királynak ostromától. Imája meghallgatásra talált.

A templom több alkalommal került felújításra. Így 1888-89-ben, majd 1994-96-ban végeztek rajta komoly restaurációs munkát. A 19. század végén

olyan jeles festőművészek dolgoztak mennyezeti freskóin, mint *Lotz Károly* (pl. a *Szentháromság* jelképes ábrázolása), *Székely Bertalan* (pl. a *kórus zenélő angyalai*), vagy *Deák-Ébner Lajos* (pl. *Mária mennybevétele*). Értékesek a szobrok, a padok fafaragásai, de kiváltképp a szószék kiképzése. De még az idei évben is sok „szépítésre”, felújításra került sor, hogy egyre inkább az eredeti barokk jellegéhez hasonlítson a templom belseje és külseje egyaránt.

A templom mellett a vele egyidős rendház is megújult. Benne kapott helyet az értékes *múzeum*, ahol többek között utolsó királyunk, *Boldog IV. Károly* és *Zita királyné* emlékeivel találkoztunk. A ki-

rályi pár a Madeira szigetére történő száműzetése előtti utolsó napjait töltötte itt 1921-ben a bencések védelme alatt. Érdekességként jegyezzük meg, hogy két oltáron: a Szűz Mária- és a Jézus Szíve-oltáron más stílust észlelhetünk, mint a többin. (Abban az időben újdonság volt Jézus Krisztust úgy ábrázolni, hogy kiemelten előtérbe helyezik a szívét. Ez annak a hittételnek a kifejezése, hogy Jézus egyidejűleg igaz Isten és igaz ember. A tihanyi oltár az első ilyen jellegű oltár hazánkban.)

Sok egyházi vonatkozású szépséget és érdekességet láthattunk (volna) még Tihanyban, (pl. az Attila-dombi keresztút, a 18. századi Nepomuki-szobor stb.) De a kiránduló gyarló ember is, akinek nemcsak lelke, de teste is megkívánja a táplálékot. Ezért tértünk be az ugyancsak az apátság fenntartásában működő Rege nevű cukrászdába (ki kávéra, ki sütre, ki másra...)

És, persze, a Balaton-felvidék nedűjének megköszönését sem hagyhattuk ki. E célból Éva asszony tanácsára, – aki az egész úton átvette Lőrinc atya mellett a szervező, sőt az idegenvezető szerepét is – az egyik híres borosgazdánál finom vacsorát is lehetett fogyasztani.

Tartalmas, szép út volt. Köszönet érte.

Bérces Mária Klára

A Váradai egyházmegye és Debrecen a reformáció előtt

A legújabb kutatások szerint a Váradai egyházmegyét még Szent István királyunk alapította, és Szent László királyunk helyezte annak székhelyét Váradra. Várad első püspökei és papjai közül csak néhánynak ismert a neve, de munkájuk eredménye annál inkább. Alig száz év alatt ugyanis a Fehér-Köröstől a Hortobágyig, a Tiszától Kalotaszegig lelkeszségek létesültek, és nem hiányoztak a különféle szerzetesrendek (benecések, premontreiek, Ágoston-rendiek) monostorai sem. A tatárjárást követő újjáépítés idején pedig megtelepedtek a domonkosok, ferencesek és a pálosok is. A XV. század közepére a Váradai Püspökség tekintély és gazdagság tekintetében a második helyre került a magyar püspökségek között. Ebben a virágkornak nevezett időszakban nemcsak Várad maga, hanem az egész egyházmegye gyors fejlődésnek indult. Ezt bizonyítja az a sok templom, amit 1211 és 1500 között építettek, pl. Albis, Székelyhíd, Szalárd településeken. Ekkor épült a debreceni Szent András templom is.

A virágzás Fráter György 1552-es halálával megszűnt. Az egyházmegye területén rohamosan terjedni kezdtek a reformáció tanai, az ország kettészakadása után pedig a püspökség egyházi birtokai kincstári kézre kerültek. A háborúknak és a protestáns kitalajdonításoknak köszönhetően a XVI. század végére Várad és a teljes püspökség majd minden temploma elpusztult.

A Váradai Egyházmegyében lévő Debrecen reformáció előtti vallásos múltjáról kevés adat maradt. A város vallásos élete a püspöki székhely virágzásával párhuzamosan kezd kibontakozni. A XVI. század elejéről csak két templom (Szent András és Szent László) és öt kápolna (Szent Miklós, Szent Erzsébet, Szent Mihály, Mindenszentek és Szent Anna) létezéséről tudunk. Pontos helyükről azonban a helytörténészek még ma is vitatkoznak. Egyedül a Szent András templom helye biztos: 1980–81-es feltárásoknak köszönhetően tudjuk, hogy a mai Református Nagytemplom helyén állt. A reformáció előtti időkből nem hiányozhattak a szerzetesek sem: eleinte a domonkosok, majd őket váltva a XIV. század első felétől a ferencesek éltek a városban.

A Szent András templom helye Debrecen létrejöttéhez, mezővárossá válásához kapcsolódik: ahol a várost létrehozó három falu találkozott, ott épült föl az Alföld legnagyobb gótikus temploma. Építte-

tője Imre, váradai püspök volt 1297–1317 között. A templom az 1564-es tűzvészben szinte teljesen megsemmisült, és 64 évig romokban állt.

A reformáció pontos megjelenését a városban nem lehet egyetlen évszámhoz és eseményhez kötni. Az, hogy Debrecen a reformáció fellegvárává válhatott több tényezőnek köszönhető. Az első, hogy a debreceni iparosok munkái messze földön híresek voltak, és a kereskedők nem csak árut, hanem új vallási tanokat is hoztak magukkal a városba. A második, hogy a felvilágosult kereskedő cívisek gyermekeiket külföldi egyetemeken, elsősorban Krakkóban és Wittenbergben taníttatták. A harmadik ok, hogy a debreceni kegyurak megkapták a mohácsi csatában elesett főpapok székének jövedelmét, és inkább protestánsok lettek, minthogy visszaadják. A negyedik ok, hogy 1536-ban a lutheránus Enyingi Török Bálinté lett Debrecen, aki magával hozta az új tanokat hirdető Bálint papot is. Az ötödik, talán legfontosabb ok, az oktatás privilégiumának megszerzése lehetett. 1528-ban még Mihály katolikus plébánosként állt a Szent András templom élén. Őt már a lutheránus tanokat valló Bálint pap követte. Az iskolát pedig mindig a templom plébánosa vezette, 1540-ben az iskola már biztosan protestáns volt.

1541-ben Török János lett a város földesura, aki elsőként lépett fel nyíltan a katolikusok, elsősorban a ferencesek ellen. Fráter György mindent megtett a helyzet javításáért, de meggyilkolása után tovább csökkent a környék katolikusainak ellenállása. 1551-ben a lutheránus Kálmáncsehi Sánta Márton volt az, aki a Szent András templom képeit, oltárát, egyházi ruhákat kivitte a templomból, 1552-ben pedig a ferencesek is elhagyták a várost, kolostoruk a városé lett.

A ferencesek távozása után Debrecen szinte rögtön rendeletet adott ki, mely szerint pápista nem hogy nem lakhat, de nem is alhat a város falain belül. Az erélyi vallásügyi törvény pedig kimondta, hogy „Debrecenbe katolikus papnak szigorú büntetés terhe alatt nem szabad bemennie, még keresztelés, még ha a halott beszentelése végett sem.”

Az ezt követő több mint 150 éven keresztül az országban példátlan módon a reformáció teljes egyeduralmáról beszélhetünk a városban.

Vékásné Balla Eszter

Sík Sándor a Szent Anna-székesegyházban

EMLÉKEST A 125 ÉVE SZÜLETETT SÍK SÁNDORRÓL; 2014. 08. 24.

Nem első alkalommal örvendeztette meg átél versmondásával a Szent Anna egyházközség érdeklődő, versszerető híveit Erdélyi Márta előadóművész. Mint megtudtuk, tavaly Sesztina Jenő-díjra érdemesítette őt a Déri Múzeum Baráti Köre a körön belül végzett szervezői munkájáért, amire különösen a múzeum átalakítások miatti zárva tartása idején volt szükség. Ezúttal – ha megkésve is – gratulálunk a díj elnyeréséhez az előadónak és köszönjük az élményt, amelyet Rácz-Fodor Sándor ny. főiskolai docenssel együtt szerzett a hallgatóságnak. De szól köszönetünk Beerl Debóra egyetemi hallgató fuvolaművésznek is, aki a hangszeréből előcsalogatott zenével biztosított méltó „légkört” az elhangzottak befogadására. Mindhárman az említett baráti kör Lyra művészeti csoportjának tagjai.

Bevezető gondolataival Orosz Lőrinc plébános úr méltatta a piarista Sík Sándor érdemeit, amelyekkel a katolikus nevelés ügyét szolgálta és általában kora katolikus szellemi arculatának formálásához, egyházunk tekintélyének növeléséhez hozzájárult.

A közönség szívta magába a verseket és a költő életével kapcsolatos tudnivalókat, amelyek egyben a kor történetét is eléjük tárták. Hisz az 1889-ben Budapesten, értelmiségi családban született és 1963-ban elhunyt költő két világháború, majd egy szocialistának, tehát „népbarátnak” „lett volna korszak” legkegyetlenebb idejének átélője volt. Így az az érzékeny lelkű alkotó, aki a természet szépségeinek szelíd dalnokaként indult, s aki még a saját el-

múlásának közeledtét is olyan szelíd képekkel tudta kifejezni, kénytelen volt megrendítő, komor hangütésű verseket is írni, tiltakozásul a világegészek borzalmi ellen, amelyek az embert akarata ellenére gyilkossá aljasították: „Sirassuk immár siralommal / Szegény magunkat. / Mind, mind, mind, bűnösök vagyunk! / Kik örült kézzel újra összezúztuk / emberségünk királyi Babelét, / Kik gyilkossá gyaláztuk a tudást, / S a szűz erőt hóhérá aljasítottuk, / Szentségeinket akik megtapostuk / és nemet mondtunk minden régi jónkra.” (Ének minden emberhez 1916. november).

Sík Sándor soha nem magáért aggódott, hanem népéért, s az egész emberiségért.

Magát bűnös parányinak tartja a hatalmas Isten-nel szemben, akihez abban szeretne hasonlítani, hogy hozzá hasonlóan tudjon szeretni:

„Mit felelek, hisz nem tudok felelni: / Mit felelhet a Mindennek a semmi! – / Akarom élni az egész hitet, / Szeretni, ahogy Isten szeret, / És bízni, bízni akarok, / Abban, amit a Krisztus hozott. / Nem érzem, nem is gondolom, / De akarom, akarom, akarom.”

(A néma Miatyánk)

Milyen méltatlanul hallgatták el őt annyi évtizeden át! Legalább most olvassuk!

Bérces Mária Klára

Ima az emlékévre

Kérem a Figyelő olvasóit, imádkozzanak az emlékév sikeréért!

Történelem Ura!

Magasztalunk téged gondviselő jóságodért, mert városunk, országunk és egyházunk viszontagságai és szorongatásai után Debrecen katolikus élete 300 esztendő óta kegyelmedből „szentebbül megújult”.

Megváltó Krisztusunk!

Hálát adunk Neked, hogy szenvedésedben osztva Feltámadásod erejét is tapasztalhatjuk városunkban. Szentéletű krisztushívők, papok és püspökök buzgó imája és áldozatos munkája nyomán a romokból 300 év alatt új katolikus templomok, iskolák és szociális intézmények létesültek, neved dicsőségére és minden ember javára.

Szentlélek Istenünk!

Köszönjük, hogy a lelki templomot is újjáépítéd bennünk.

Hálát adunk, hogy ajándékaidból merítve Csáky Imre bíboros – az akadályokat bölcsen legyőzve – új lendületet adott városunk fejlődésének, és utat nyitott a katolikus megújulás számára.

Hálát adunk II. János Pál pápa debreceni látogatásáért, és városunk katolikus püspöki székhellyé emeléséért.

„Kegyelmedből emeltük fel fejünket!”

Szenháromság Istenünk,

segíts minket, hogy a katolikus emlékév során szereteted hiteles tanúi lehessünk!

Boldogasszony, Anyánk, Szent László király, Szent Anna Asszony, Szent II. János Pál, Istennek minden szentjei, védelmezzétek ügyünket! Ámen.

*Keresztesné Várhelyi Ilona
az emlékév koordinátora*

KÉRJETEK ÉS KAPTOK (MT, 7,7)

Imaszándékok

P. Pista bácsi gyógyulásáért.

Egy epilepsziás fiatal lány gyógyulásáért, és szüleiéért.

Családom és magam megtéréseért. Testi, lelki gyógyuláso-mért, lelki békéért, békés rokon és emberi kapcsolatokért. Bocsánatkérésért és megbocsátani tudásért.

A személyemre szabott munkahely megtalálásáért.

Andriska gyógyulásáért.

Bandikáért.

Családom erős hitéért.

Zoltán testvérünkért.

Beteg lányom gyógyulásáért.

Családomért.

Beteg lányom hitéért.

Zsombor kisgyermek gyógyulásáért.

Hitüket elhagyó nagyszülőkéért.

Petike magzatunk gyógyulásáért, családom megtéréseért, a családi békéért.

Családom megtéréseért, hitéért és egészségéért.

Az égi hazába költözött gyermekekért és élő szeretteikért.

Beteg kisfiúért és családjáért.

Hat gyermekes édesanya gyógyulásáért.

A Tisztítóúton szenvedő lelkekért, a Krisztust keresők megtéréseért, az ifjúságért és a gyermekekért, az idősekért, a világban szétszóródott honfitársainkért, a Katolikus Egyházért, a pápáért, a betegekért, a haldoklókéért, a szegényekért és hajléktalanokért, a családkért, azok élő és meghalt tagjaiért, bűneink bocsánatáért, az ellenségeinkért, az egyházközösségünkért és annak papjaiért, az üldözöttekért és azok üldözőiért, az emberi élet ellen véghez vitt bűnök elkövetőiért.

Felhívás

A Debreceni Katolikus Figyelő szerkesztősége továbbra is várja azokat az Istennek címzett kéréseket, amelyekért mások is imádkozhatnak. Az imaszándékokat a Szent Anna székesegyház újságos polcán elhelyezett zárt dobozban is gyűjtjük, és az újság következő számában közzé tesszük.

Természettudomány-tanítási fesztivál

A Szent József Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium neves fizika tanára, Csátsári László képviseli hazánkat Londonban a magyar delegáció küldöttként a „Science on Stage Europe” fesztiválon.

Csátsári László nemcsak a hétköznapiok leleményes, tettekre kész, határozott egyénisége, hanem a fizika tanításának módszertani-tudományos élvonalosa is.

A természettudományok iskolai tanításának váltsága világméretű probléma, amelyre már jó néhány éve ráébredtek azok az intézmények, ahol a műszaki-tudományos szakemberek utánpótlása miatt agódnak.

Először a fizikusok léptek. A fizika tanításának érdekesebb tétele, a közoktatásban résztvevő pedagógusok eszmecseréje, a legjobb módszerek minél szélesebb körben való elterjesztése érdekében rendezték meg 2000-ben az első „Physics on Stage” fesztivált a svájci-francia határon fekvő CERN kutatóintézet területén. Az első ilyen fesztivál nagy sikere után továbbiak jöttek, majd néhány évvel később a tematikát kiterjesztették a többi természettudományra is: létrejöttek a „Science on Stage” fesztiválok. Ezek a fesztiválok a magyar tanárok nagyon sikeresen szerepeltek, több díjat is hazahoztunk. A fesztiválokra előkészítő hazai válogatókat az Eötvös Loránd Fizikai Társulat szervezte.

Egész napos program keretében természettudományos fesztivált és kiállítást rendezett az Eötvös Loránd Fizikai Társulat, a Magyar Tudományos Akadémia Atommagkutató Intézete, a Bolyai János Matematikai Társulat, a Magyar Kémikusok Egyesülete, a Magyar Biológianárok Országos Egyesülete és az Informatika-Számítástechnika Tanárok Egyesülete 2014. október 11-én, szombaton, Debrecenben, az Atomki területén.

A fesztiválon 42 tanár mutatta meg munkáit matematika, fizika, kémia, biológia és informatika témában.

A fesztivál tétje a 2015-ben Londonban megrendezésre kerülő „Science on Stage Europe” fesztiválra való kijutás. A kiállító, bemutató tartó tanárok közül kilencen képviselhetik Magyarországot a nemzetközi fesztiválon.

Csátsári László, a Szent József Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium tanára „Olcsó eszközök a fizika kísérletes oktatásához” című munkájával kiérdemelte a zsűri elismerését, ezzel részt vehet a magyar delegáció tagjaként a 2015. június 17-20. között tartandó rendezvényen.

Gratulálunk Neki! Isten áldását kérve további példamutató munkájára!

Dr. Gáti Magdolna Virág – Csátsári László

Karácsonyi gondolatok

Közeleg a Karácsony, ami a szeretett és család ünnepe. Talán mindannyiunk lelkében él még a gyermekkori karácsonyok emléke, amikor csodaváró szívvel álltunk a betlehemi jászol előtt, tekintetünket a kisdéd Jézusra szegezve. Vártuk Jézust, és Ő minden évben eljött, hogy elhozza nekünk a boldogságot, a békét és a szeretet ünnepét.

Jézus születésnapja, a karácsony (dec.25.) a kereszténység egyik legnagyobb ünnepe. I. Gyula pápa rendelkezései nyomán Rómában kezdték ünnepelni úgy 337 körül. Majd innen indult tovább e jeles nap Szíriába, Konstantinápolyba, Antiokhiába, s néhány évtized alatt kiterjedt az egész világra.

De mit jelent Nekünk a Karácsony? Sajnos nem minden ember számára egyértelmű a karácsony üzenete. A minap a villamoson utazva óhatatlanul fültanúja voltam egy beszélgetésnek. Az egyik utas ekként panaszkodott: „sajnos mindjárt itt van a nyakamon a karácsony, tudod ez azt jelenti, hogy az utolsó fityingem is rá fog menni a vásárlásra, utána pedig még két hétig paprikás krumplin fogunk élni! Ezért milyen örömöm legyen a karácsonykor?”

Teljesen elképedtem, hát ide jutottunk? Sajnos az emberek egy részénél csak az ajándék, vagy annak is csak az értéke számít, és bizony ezek számára sajnos Jézus kimarad az ünnepből. Pedig „Nevetés közben is fájhat a szív, és az öröm vége is lehet bánat.” (Péld. 14,13). És mindez azért történhet meg, mert a szenteste liturgiájából elveszett számunkra a lényeg, az az ajándék, amit az Úrtól kaptunk, és az nem más, mint Jézus! Nem ajándékot kellene adni karácsonykor a családunk tagjainak és barátainknak, hanem SZERETETET! Hiszen úgy szerette Isten a világot, hogy egyszerűen fiát adta érte, hogy aki hisz őbenne az el ne vesszen, hanem örök élete legyen. (Jn.3-16.)

A Karácsony nagy fordulatot hozott az emberi történelmében és ennek a középpontjában a bölcső áll, benne Jézussal. Ez az ami új korszakot nyitott, sőt az új időszámítás kezdetét is jelentette. Ebben testesült meg leginkább ezen a földön az Isten véghetetlen szeretete.

Ami rohanó, furcsa és talán nem is hiteltelenségből, rosszindulatból eredő világunkban pontosan rá nem fordítunk elég figyelmet. Amikor szeretetünknek vásárolunk, amit lehetőségünk enged – sőt, sokszor még azon túl is – igyekszünk mindent megvenni, megszerezni, vagy megkapni. De olyat, hogy ki az, aki életet tud venni, akár csak egy napot is az életéhez én olyat még nem láttam. Olvastam egy-

szer, hogy Rockefeller 98 éves korában 1 millió dollárt ígért az orvosának, ha megéri a 100 évet. De ezt már 1 millió dollárért sem tudta megvenni.

Az életet és főleg az örök életet nem lehet megvásárolni, de meg lehet kapni. De csak akkor, ha beengedjük Jézust az életünkbe és erre a Karácsony a legalkalmasabb. A Karácsony azért a szeretet nagy csodája, mert az isteni szeretet itt teljesedett ki, mivel ekkor az Ő útjáról eltévedt ember részére egy újabb lehetőséget biztosított azzal, hogy az ige testté lett. Jézussal ezzel, annak földi életében nem csak a bölcsőbe adta a számunkra, hanem a szenvedésre, a keresztre és végül a halálra, hogy minket megmenten az örök haláltól. Azt, hogy mit jelenthetett az Atyának látni a fia halálát, azt csak az az anya és apa tudja csak átélni, aki már elvesztette a gyermekét. A Karácsony ezért az Isten határtalan szeretetének a nagy bizonyítéka.

Karácsonykor együtt van az ember és az Isten egy testben, a Jézus Krisztusban, de vele vannak a betlehemi jászol mellett a pásztorok, akik a legszegényebb réteghez tartoznak, és vele vannak az igazán gazdagok a három királyok, vagy a bölcsék és a mágusok is. És együtt van a szent család, Mária, József és a kisdéd Jézus. Ekkor teljesedik ki a szent család. Hiszen Jézus az ácsmester József életében a születés pillanatáig csak az angyali szózat víziójaként él. De Karácsonykor, amikor felsír a gyermek a jászolban ekkor már egyszerre valósággá válik, aki nevet kap Jézus lesz- ami magyarul megváltót, vagy megmentőt jelent. Karácsonykor válik „Szent Családdá” Mária, József és Jézus hármasa.

A mi családunk is évről évre – hála egyre növekvő létszámmal – gyűlik össze Mamánál és olyankor meghatódott lélekkel énekeljük a karácsonyi énekeket, és ilyenkor elfogódottan, de úgy érzem, hogy biztosan közöttünk van az Isten a maga szeretetével. Bízom abban, hogy az idén is meg fogja hallani és hallgatni a karácsonyi énekünket, aminek az utolsó versszaka további kérelem:

*Ha elmúlik majd a karácsony
Te akkor is maradj velünk
Míg élünk ezt a kis családot
Szeresd Ő édes Istenünk.*

Mert nagy szükségünk van a szeretetére, hiszen egyre több a széthulló család. Nem rég hallottam az egyik pedagógust aki azt mondta, hogy az osztályába járó gyermekek 60%-a csonka családban él. Megdöbbentő adat! A fiatalok nagy része pedig vagy nem meri, vagy nem akarja felvállalni a családdal

járó felelősséget. A gyermekvállalásról már ne is beszéljünk. Arra hivatkoznak, hogy mire szüljek. Nem hinném, hogy a múlt század 30-as éveiben sokkal több lehetőség lett volna a szülők számára, de mégis a családok nagy részében négy, öt, de sok esetben hat, hét, vagy nyolc gyermek is volt. Igaz akkor nem azon törték az emberek a fejüket, hogy milyen okos telefont vagy laptopot vegyek, amit persze évente ki kell cserélni, mert újabb és újabb termékek jelennek meg.

Pedig ha megkeresnék és megértenék a karácsony lényegét és nem azt keresnék, hogy nekem legyen örömöm, és mi a jó nekem, hanem arra figyelnék, hogy mi a jó a másoknak, és észrevennék, ha hiba van a kapcsolatban, akkor nem biztos, hogy csak a másoknak kell megváltoznia, hanem nekem is, akkor biztosan lehetne ezen a szemléleten változtatni. De akkor is jobb lenne, ha megpróbál-

nák egymást elszenvadni a szeretetben. Nem gondolom, hogy akkori körülmények között Máriának és Józsefnek olyan rózsás lett volna a helyzete, de még sem a hibát keresték a másokban, hanem azt, hogy az Isten által rájuk bízott feladatot hogyan oldják meg a legjobban. És amint az írás is igazolja meg is oldották, még pedig kitűnően.

A karácsony megfelelő alkalom arra, hogy magunkba nézzünk és befogadjuk Jézust, aki mindig zörget, csak sokszor nem akarjuk meghallani. Pedig ha mi is meghallgatnánk Őt és Ő is meghallgatna minket, akkor egész évben velünk maradna a Karácsony, ami az összetartozás, az egymást féltő, az egymásért aggódó szeretet jelképe. Ezért engedjük, Őt magunkhoz segítsen mindezt megvalósítani.

Áldott Békés Boldog Karácsonyt!

Csicsovszkiné Dr. Szilassy Emília

Katolikus Társadalmi Napok Miskolcon

KATTÁRS – 2014. SZEPTEMBER 12–13.

Másodízben került megrendezésre hazánkban a címben jelzett esemény, amely kiválóan illeszkedik Szentatyánknak azon sokszor hangoztatott kéréséhez: az Egyház lépjen ki szűk kereteiből és nyisson a társadalom, főként pedig a szegénység felé. Az alcímet kissé tréfásan értelmezve: kattanjunk rá a (akár kényes) társadalmi problémákra!

Ez történt Miskolcon, ahol szeptember 13-án, szombaton, már a szentmise színhelyén, (ahol Alberto Battari de Castello nuncius úr volt a főcelebráns) a zsúfolásig megtelt csodálatos Minorita-templomban elhangzott egy előadás a jelenleg zülált, rövid életű párkapcsolatok tartóssá és ezáltal boldogítóvá tételéről. Az előadás kicsengése mi volt? Hogy csak a szerető Istenre épített kapcsolat lehet tartós. A törekeny párkapcsolatok kérdésén kívül sok más „kényes kérdésre” is választ kerestek az előadások, illetve a beszélgetések. Szóba kerültek a válalkozások, amelyeket lehet keresztény módon is gazdaságosan működtetni. Lehet hívó emberként eredményesen sportolni. Nem kell lenéznünk és eltaszítanunk a más fajhoz tartozókat. Nem virtuális úton kell keresnünk barátokat, hanem személyesen! Járjuk a természetet, gyönyörködünk színeiben, hangjaiban, s akkor nem hiányzik az okos telefon. Ilyen s ehhez hasonló tanulságokkal gazdagodhattak a résztvevők.

Az előadások és beszélgetési lehetőségek felkínálásán túl a Szent István téren felállított különböző sátrakban számos katolikus szervezet „mutakozott be” (pl. a katolikus médiumok, oktatási intézmények, alapítványok, lelkeségi mozgalmak stb.) Egyesek ötletes totót állítottak össze a rájuk vonatkozó ismeretekből. A bizonytalanok felvilágosítást kaptak. Minden szervezet ugyanakkor szórólappal és valami kedves kis ajándékkal is ellátta az érdeklődőket. Így találkozhattunk ismerősökkel és szerezhettünk újakat. No, és ne feledjük: a megismerés a döntés alapja. Lehet a példát követni: csatlakozni egy szervezethez, vagy éppen létre hozni egyet. Jó egyénileg is jónak lenni, de közösségben még többet tehetünk.

Éljen bennünk a remény, hogy pozitív képet mutatva magunkról, követőkre is találunk, akiket így közelebb vittünk Istenhez.

BMK

Gyógynövények

A komló és a martilapu

Habár sokan ismerjük a minket körülvevő természet Isten adta széles lehetőségeit, mégsem élünk vele. Talán időhiány, vagy restség, vagy kényelemre való hivatkozás áll annak háttérben, hogy nem fordítunk kellő időt a kerti és vadon termő növények begyűjtésére. Pedig egyes növények felhasználása gyógyír lehet a testi-, lelki bajainkra, betegségeink megelőzésre.

A Biblia így ír erről Ezékiel próféta könyvében (47, 12): „Gyümölcsük eledel, levelük pedig orvosság lesz”. S ezt a tudást minden korban fontos továbbadni és az arra nyitott füleknek, szíveknek átvenni, megtanulni.

A következőkben újabb két gyöngyszem felhasználási módjáról írok.

Ezeket a gyógynövényeket begyűjthetjük egymagunk, vagy egy családi-, baráti társasággal töltött hétvégén is. Így később az összegyűlt társaság egy forró tea mellett újra felidézheti a begyűjtéskor együtt töltött örömteli élményeket.

Komló (Lupuli strobulus)

A kenderek családjába tartozó kapaszkodó, kúszó, nem fásodó szárú, évelő növény.

Vízpartok, cserjések, kertek alján június, júliusban zöldessárga virágzó tobozserű termését addig ajánlott gyűjteni, amíg nem barnul meg. Árnyékos szellős helyen szárítsuk, és tároljuk.

Európai termesztéséről az első feljegyzés 786-ból, német forrásból az egyik Szent Dénes-kolostor komlótermesztéséről maradt fenn.

A vadon termő komló tobozait gyógyászati célra, míg a termesztett komlót elsősorban a sörgyártásnál, mint egyik alapvető anyagaként használják.

Külsőleg nyugtató fürdőt készíthetünk 3-5 (halmozott) evőkanálnyi tobozsirom főzetéből/forrázatából és társíthatjuk szárított citromfű vagy bármely mentafajta hozzáadásával.

A nehezen, nyugtalanul alvók részére a boltokban is kapható párnákhoz hasonlóan magunk is készíthetünk párnácskákat a világos aranszínű (szét-szedett) toboztermésből.

Alvás-, közérzetzavar, átmeneti szorongó, nyugtalan vagy **feszült lelkiállapot** esetén 2-2,5 dl vízhez egy csapott evőkanál toboz sirom tea forrázatát lassan szűrőszóval az esti órákban ajánlott fogyasztani. (Nagyobb mennyiség altató hatású!)

Petrus A. Matthiolus (1500-tól 1577-ig) így ír a komló spárgáról: „Tavasszal az ínyencek a fiatal komló spárgát salátának készítik el, és jó ételnek tartják az eltömődött májra”.

Gyerekkorom egyik kedvenc levele a tavaszi csülkös, szemes bableves, melyet a begyűjtött komló zsenge zöld hajtásával (6-8 cm vágva) főzött édesanyám. Evés közben tudatosította bennünk, hogy a komló idegnyugtató hatása mellett a klorofill (töb-

bek közt természetes méregtelenítő anyag) **enyhíti, megszünteti az emésztőszervi vagy húgyúti rendellenességek miatt keletkező kellemetlen testszagot, illetve a vizelet és a széklet szagát.**

Mintha ismerte volna édesanyám a Hippokratésznek tulajdonított aforizmát: „Salus aegroti, suprema lex esto.” Azaz „gyógyszered legyen az ételed, s ételed legyen a gyógyszered.”

Martilapu (Tussilago farfara)

Fészkes virágzatúak családjának egyik legkorábban virágzó hazai évelő növénye, melyet víz-, árokpartokon, nedves réteken találhatjuk meg.

Már az ókori görögök is ismerték és használták (Hippokratész javaslatára) a görcsös köhögés ellen. A népgyógyászatban a levelét pipába tömve „elfüstölve” ajánlották az asztmásoknak. A martilapu le-

veléből antiasztmatikus cigarettát is gyártottak, melyet a tüdőtágulás, tüdősipoly esetén, mint tónikum ajánlottak.

A martilapu felhasználása és fogyasztásakor fontos tudni, hogy a terhes-, szoptató nők, alkoholisták, májbetegék részére belsőleg alkalmazott „kúra” használata nem javallott.

Belsőleg kezdődő influenza ellen, a légzőszervi betegségek esetén javallt, köhögés elűzőként és csillapítja a köhögési ingeret is.

Egy csapott evőkanálnyi martilapulevelet 2-2,5 dl forrásban lévő vízzel leöntünk. Negyedóra elteltével leszűrés után kortyolgatva fogyasztjuk. Hasonló a virág forrázat elkészítése is, melynek fogyasztása közkezdveltebb a népi megfigyelés szerinti nagyobb hatékonysága miatt.

Külsőleg a duzzadt lábra, gyulladásokra a kifejlett leveleket a bolyhos oldalával borogatjuk, míg a fekélyekre az összezúzott leveleket tesszük borogatóként.

Mindemellett családunk elmaradhatatlan tavaszi kedvenc a martilapuba göngyölt töltike vagy a hús, hajdina (rizszel is finom) és a keskeny csíkokra felvágott martilapulevél felhasználásával „hamis székelykáposzta” elkészítése, fogyasztása.

Csiki Éva

Forrásanyag:

Wikipédia: A szabad enciklopédia

Forrás Natural Patika

Csűrös László: Gyógynövények mint természetes gyógyanyagok, Tudományos Könyvkiadó Bk 1990

Péter Józsefné Olga, Küküllőkeményfalva

Hét országra szóló lakodalmat csaptak, és boldogan éltek, amíg meg nem haltak.

Mindannyiunk számára ismerős a mesék befejezése, tudjuk jól, hogy a család, a házasság, és a párkapcsolatok hordozzák ezt az ígéretet, de a valóság sajnos nem ennyire egyszerű. Nagyon sokan így indulnak el a házasságban, hogy majd lesz fehér ház, kertvárosi környezetben, amelyben a családapa főállásban 9-től 5-ig dolgozik, a családanya állandóan otthon van, mindig elérhető a gyerekek számára. És mind a ketten elkötelezték a gyermeknevelés kérdésében, egész életüket együtt élik le, a gyerekek a közeli jó iskolába járnak, vasárnap templomba mennek a szüleikkel. Jó anyagi körülmények között élnek, sőt a nagyszülők is támogatják őket. Ez csak a mese folytatása lenne. Tudjuk jól nagyon idealizált ez a romantikus kép a családról, nem tudom, hogy létezett-e ilyen valaha, vagy létezik-e ma ilyen. Szerintem nem. Sokkal inkább azt hallom: Nincs időm! Otthon anya vagyok, a munkában munkás, vagy beosztott, ápolom a beteg szüleimet, megfelelek a társaságnak – nyaralás, vakáció, esküvők, temetések – eközben nincs időm sem magamra, sem a férjemre. Honnan indul ez el? Talán már az esküvő napjától, akár abból a feszültségből, hogy a feleségek fel vegyék-e férjük nevét, avagy nem, akkor más identitásuk lesz, vagy megmaradnak ugyanannak? Aztán az otthon megteremtése, az életterük berendezése, a karrier kialakítása, mind a férjek és mind a feleségek részéről, ezért is beszélhetünk „két-karrieres” családokról, amelyek megfelelnek a harmadik karrierről, ami maga a család. De hát nincs időm egy harmadikra, mondhatná akár a férj akár a feleség. Ha az ember választhatna, egy korunkra jellemző karikatúrát azt hiszem, egy középkorú hölgyet ábrázolna, aki íróasztalánál ül bele görnyedve a munkájába, aztán hirtelen felnéz, és felsóhajt: Te jó Isten elfelejtettem gyereket szülni! Vagy talán egy másik rajz: együtt ül egy fiatal pár, egy divatos étteremben, és egymástól elfordulva, nyomkodják okos telefonjaikat, pedig nem is olyan régen a vacsora, a meghittség szimbóluma volt. De nem csak ezek a veszélyek állnak fenn egy pár életében, vagy egy család életében, hanem a menekülés a valóságtól, ma már az internet számos lehetőséget biztosít a családból való szökésre. Ez az információs közeg számos lehetőséget nyújt arra, hogy ebben az új virtuális világban az legyen, aki akarok lenni, az online találják, a kibertéri kötődések, a káprázatos lehetőségek új problémákat, és új

lehetőségeket hoznak a családok életébe. Ugyanakkor a család, mint érték, leértékelődött, csak választási alternatívává vált. Elég gyakori ma már a patchwork család modellek (ez különböző egységekből tevődik össze, elvált szülők gyermekei, és az újraházasodás utáni szülők, és azok gyermekei Amiben jelen vannak a gyermekek életében a szülők és nevelő szülők is, testvérek, és féltestvérek is, olyan ez, mint egy különböző anyagdarabokból összeállított kockás takaró). Aztán a gyermeknevelés kérdése, a házimunka, az idegeket felőrlő munka vagy munkaidő. Ugyanakkor a házasságban jelenlévő krízisek, vagy a lelkiismeret furdalások és bűntudatok. És milyen választ ad erre az egyház? Hogyan tud segíteni, vagy a családok mellé állni az egyház, vagy az egyház képviselője a pap? Sajnos sok esetben, nem mást látok, mint moralizálást, ítélkezést, és nem segítségnyújtást. Valóban könnyebb elmoralizálni a problémákat vagy bajokat, könnyebb gyors sebtapaszt nyújtani, mint kezelni magát a sebet, ami hosszabb időtartamú. Ugyanis érthetően a családok fogékonyabbak az olyan gondolkodásra, ami egybevág létező társadalmi közegükkel. Az a meglátásom, az egyház e téren perem területre szorult. Ugyanakkor látnunk kell, hogy ezek tünetek és „problémák”, amiket az előbbieken felsoroltam, ezek megoldási kísérletek, a család megoldási kísérletei. Ahogyan fogalmazza Kosztolányi Dezső az Októberi táj című versében:

Piros levéltől vérző venyigék. A sárga csöndben lázas vallomások. Szavak. Kiáltó, lángoló igék.

A megoldási kísérleteknek, nem szabadna az egyháznak úgy neki esnie, hogy ez a sátni műve, hanem az általuk elfogadott etikából, emberképből, és világból kellene kiindulni, nagyon jó példa erre azt hiszem, ahogyan Jézus közelít a samariai asszonyhoz. Szerintem nekünk is így kellene tennünk, úgy mint Isten fiának, emberré kellene válnunk. Emberré és akkor talán moralizálásunk nem magunk előtt menne, hanem magunk mögött, mert ami előttem van, az általában elvált a másiktól, akkor a megoldási kísérleteket, nem csak bűnnek kezelnek, akkor a családok etikáját, és világ- és emberképeit lehetőségeknek új szempontok behozatalának tekintenek az egyházba. Valamint elfogadónak lenni, ugyanakkor nem jóváhagyónak. Talán liberálisnak tűnik az elképzelésem, de maga a szentírás is több család modellt tár szemünk elé, amelyben van-

nak ilyenek is, olyanok is. Viszont az egyháznak és benne mindünknek az a küldetésünk (missziója), amit egy ismeretlen szerző megfogalmazott: „Nem kell a lehetetlent lehetővé tenned, nem kell lehetőségeid felett élned, nem kell aggódnod s rettegned, nem kell mindent megtenned, nem kell csodát művelned, nem kell szégyenkezned, nem kell megfelelned, nem kell elvárásaidat magad alá vetned, nem

kell szerepet játszani, nem kell mindig erősnek lenned, és nem kell egyedül menned.” Ez az egyház küldetése, és világvégéig tartó feladata, hogy a család, a házastársak, a párok és az emberek mellett legyen, hogy ne kelljen egyedül menniük. És ez a küldetés Jézustól származik: „Én veletek vagyok, a világ végéig.”

Nagy Csaba káplán

A reggeli „csúcs” forgalma

Életünkben kifejezetten gyakran használjuk ezt a szót, és egyéb szinonimáit: választani, dönteni, kiállni valami vagy valaki mellett. Ha belegondolunk, szinte minden nap választunk valamit.

Számomra naponta a választással való első szembesülést minden reggel a munkába indulás percei jelentik. Reggelente a munkába menet megválasztom, hogy mikor kelek fel, mikor indulok el kocsival. Ha korábban sikerül, esetleg kikerülhetem a reggeli csúcsforgalmat, ekkor be tudom magam elé engedni a buszt, ha jelez, a gyalogost, ha látom, hogy a zebra felé igyekszik, a körforgalomba behajtva a korán igyekvő külföldi diákokat, amint az orvosira tartanak, nem előzőm be szánt-szándékkal az összes biciklist, aki épp az autó mellett hajt párhuzamosan stb. Egyszerűen várok, kivárok. Természetesen, mindez visszafelé is elszülhet, a következménye már a reggeli kiabálás, dudálás és egyéb gesztikulációk a kocsiban a reggeli „csúcs” tiszteletére. Nos, mindez meghatározhatja a munkahelyi első pillanatok, az aznapi „munkalétkört” is. A diákok mosolyogva integetnek az ablakból a parkoló irányába, intek, beköszönök reggel a portásfülkébe stb.

3 évvel ezelőtt épp egy hasonló „hajtos reggelen” már a munkahely kapujába kanyarodtam éppen, és nekem hajtott egy híres debreceni cég felső vezetője, aki jobbról szándékozott előzni, gondolván, hogy még éppen indexelek, de nem kanyarodom. Miután megállapítottuk a helyszínen a 2 éves kocsimon a többszázéves kárt, azt mondta nekem, hogy „elnézést, ki akartam számítani az Ön gondolatait”. „Nem sikerült”. – közöltem keserű mosollyal. Azt mondta, hogy ő még soha életében nem csinált ilyesmit, de nagyon sietett a munkahelyére. Elmentünk

a biztosítóhoz, majd közölte a hölgygel, hogy csak úgy rendezze az ügyeket, „ahogy szoktuk”. Nos, elképedve hallgattam ezt a kijelentést. Hányszor tehettem mindezt ez a férfi? Hányadjára jár már itt? Azóta szinte minden reggel gondolok erre, amikor elindulok dolgozni, hogy én választom meg az időpontot, és én döntök amellet már az indulás előtt előzetesen, hogy milyennek élem meg a hétköznapi első perceit, óráit.

Téli hónapokban mindennek azonban súlyosabb következménye is lehet. Idegesen toporognak a gyalogosok a hóval eltorlaszolt zebrán – jó esetben zebra mögött. De nagyon gyakori az is, amikor az úttesten állnak, mert akkora hó van, hogy nincs rendesen eltakarítva és a kocsik kerekei felhányják folyamatosan a havat az úttest pereméről a zebrára, a járdára. Egy nagyobb kanyart ilyen esetben a jeges úton akár, ha 20-30 km/h sebességgel vesz is be egy zöld lámpán félve, csúszkálva áthaladó kocsisor, az is gyorsnak minősülhet. És ebben a helyzetben, amikor a gyalogos félig az úttesten áll, borzasztó veszélynek van kitéve.

Tulajdonképpen az ember életében, hétköznapijában a munkába menetellel töltött idő átlagosan – természetesen munkahelyfüggő – néhány percet vesz igénybe. Mindez jelentősen meg is határozhatja a teljes napunkat, s kihatással lehet rosszabb esetekben mások egész életére is. A reggeli ébredés szabadsága felelősséggel jár. Hány embernek okoz kellemetlen vagy rossz perceket, ha nem indulok el időben?

Dr. Gáti Magdolna Virág

DEBRECEN KATOLIKUS TEMPLOMAINAK ÉS FILIÁINAK MISERENDJE

Templom rítusa	Templom	Vasárnap	Hétköznap	Egyéb
Latin	Szent Anna Székesegyház Debrecen, Szent Anna u. 15.	7, 8.30, 10, 11.30, 18	Adventben 6, 8, 18 máskor 7, 8, 18 (a szombat esti mise vasárnapinak számít)	Minden hónap 1. szerdáján szentségimádás a 8-as mise után 17.30-ig
	Szent László templom (Domonkos tempom) Debrecen, Füredi u. 6.	7.30 gk, 9.30, 11, 16 angol nyelvű (csak szorgalmi időszakban), 18	Adventben 6.30, 18, máskor 7, 18, szerdán 19 egyetemisták szentmiseje (csak szorgalmi időszakban)	Péntekenként az esti szentmise után szentségimádás 19.30-ig
	Szent Család templom Debrecen, Holló László sétány 1.	9, 10.30 gk	18	
	Szent István templom Debrecen, Faraktár u. 78.	9.30	Adventben rorate mise 6 hétfő, szerda, péntek: 7 kedd, csütörtök, szombat: 18	
	Jézus Szíve templom Debrecen, Mikes Kelemen u. 31.	8.30	kedd-szombat 18	
	Megtestesülés temploma Debrecen, Borbíró tér	9 gk, 11	18	
Görög	Szent Péter és Pál templom Debrecen, Vak Bottyán u. 26.	8.30 utr. 9.30, 11.30 rk, 18 vecs.	hétfő-péntek 7.30, téli időszak: 17, nyári időszak: 18 szombaton 17, utána vecs.	
	Istenszülő Oltalma templom Debrecen, Attila tér	6.45, 7.30 utr. 8.30, 10, 12, téli időszak: 16.45 vecs., 17.30 nyári időszak: 17.15 vecs., 18	6.45, 7.15, 8, téli időszak: (szombaton 16.30 vecs.) 17.30 nyári időszak: (szombaton 17 vecs.) 18	Nagyböjt szerdái és péntekjein előszentelt áldozatú liturgia az esti mise helyett
Klinikai-kórházi lelkészi szolgálat	Augusztai Neurológiai Klinika épülete IV. emelet 303. Debrecen, Móricz Zsigmond körút 22.	Páratlan héten 16 rk szentmise Páros héten 16 igeliturgia		
	Kenézy Gyula Kórház, a kórházi kápolnában (Pszichiátriai osztály, földszint, fehér szektor) Debrecen, Bartók Béla út	9 gk szentmise	hétfő, kedd, szerda 15 gk csütörtök 8.15 gk, péntek 8 gk	Csütörtökön 9-től 10-ig szentségimádás
Latin	Szent Család templom Debrecen-Józsa, Felsőjózsa, Rózsavölgyi út 31.	9, 10.30 gk	szerda 18	
	Szent Erzsébet kápolna Debrecen, Tatra u. 2.	10.30	—	
	Homokkerti kápolna Debrecen, Bujdosó u. 1/B	16.30	—	
	Wolafka-telepi Szent Antal kápolna Debrecen, Wolafka u. 1.	7.30	—	
	Szent Lőrinc templom Ebes, Ady Endre u. 6.	11.30	—	
	Jézus Szíve templom Mikepércs, Mester u. 2.	9	—	
	Keresztelő Szt. János templom Hajdúsámson, Béke u. 1.	11.45	—	
Vegyes	Ökumenikus templom Bocskai kert	10	—	

Jelmagyarázat:

 debreceni plébániatemplom, vagy székesegyház

 debreceni plébániához, vagy székesegyházhoz tartozó filia

A „gk” rövidítés: latin rítusú templomban celebrált görög rítusú szentmise

Az „rk” rövidítés: görög rítusú templomban celebrált latin rítusú szentmise

„utr”: utrenye (reggeli dicséret)

„vecs”: vecsernye (esti dicséret)